

MUNI

**Stanovisko k využívání umělé inteligence
ve výuce na Masarykově univerzitě**

Úvodem

Tento dokument představuje základní stanovisko Masarykovy univerzity k problematice využívání umělé inteligence (AI) v univerzitním vzdělávání. Záměrem Masarykovy univerzity je využívání nástrojů AI podporovat a zároveň formulovat podmínky a doporučení k jejich aktivnímu používání jak studujícími, tak vyučujícími. Cílem je formulovat principy, které se mohou stát východisky pro etické, tvůrčí, přínosné a bezpečné využívání nástrojů AI v prostředí univerzity.

Nástroje využívající AI se stávají běžně dostupnými a jsou stále více využívány i v akademické sféře. Rozvoj a využívání nástrojů AI vnímáme v první řadě jako výzvu a příležitost, nikoli jen jako hrozbu či riziko. MU si je vědoma dynamického rozvoje technologií využívajících AI, možných přínosů i úskalí spojených s těmito technologiemi. Práce s nástroji AI otevírá i zásadní otázky spojené s etikou akademické práce, jejich standardů a akademické integrity v nejširším smyslu slova.

Masarykova univerzita při využívání nástrojů AI doporučuje:

Studujícím

- **Bud'te zvědaví.** Seznamujte se s principy fungování nástrojů AI a sledujte vývoj v této oblasti. Zajímejte se o to, jak nástroje AI fungují, k čemu a jak je můžete při svém studiu smysluplně využívat. Kompetence spojené s aktivním využíváním nástrojů AI budou nabývat na důležitosti a lze předpokládat, že je budou vyžadovat i vaši budoucí zaměstnavatelé.
- **Bud'te pragmatičtí.** Nástrojů AI využívejte v první řadě pro podporu svého učení a k rozvoji dovedností spojených se studiem. Nástroje AI mohou být při studiu výtečným pomocníkem. Mohou pomáhat se zpracováním dat, s formulací odpovědí na různé otázky, s nimiž se při studiu setkáte, a samozřejmě s vypracováním textů. Zároveň však mohou nástroje AI uživatele snadno svést na scestí.
- **Bud'te svědomití a poctiví.** Přestože využití AI studium v mnohém zjednodušuje, nesmí vést k tomu, že polevíte ve svém studijním úsilí a spolehnete se plně na výstupy poskytované těmito nástroji. Vždy dodržujte etické zásady a k práci s nástroji AI přistupujte kriticky. K výstupům, které nástroje AI poskytují, buďte vždy obezřetní a důkladně je kontrolujte. Za všech okolností prověřujte a ověřujte informace, které těmito cestami získáte. Bud'te

si vědomi toho, že výstupy poskytované nástroji AI mohou být zavádějící, chybné, založené na stereotypch či předsudcích, anebo diskriminační.

- **Bud'te transparentní.** Využití nástrojů AI musí být v souladu s principy akademické i osobní morální integrity a musí být transparentní. Pokud vyučující, vedoucí práce anebo fakulta využití nástrojů AI v určitých případech nedoporučuje, respektujte to. Za všech okolností otevřeně deklarujte, resp. citujte využití nástrojů AI, a to především v písemných pracích. Pravidla akademické integrity nejsou nijak nová, naopak jsou již zavedena a jsou všeobecně známa. Z tohoto hlediska je nepřiznané využití AI principiálně stejné jako tzv. *ghostwriting* (práce psané na zakázku), což je jedna z forem plagiátorství.
- **Bud'te zodpovědní.** AI dokáže násobit lidské schopnosti v dobrém i špatném smyslu slova. Pamatujte, že za využití výstupů AI je vždy zodpovědný člověk – uživatel. Uvědomte si, že využitím nástrojů AI souhlasíte s podmínkami, které formulují jejich poskytovatelé. Poskytnete-li nástrojům AI informace anebo osobní údaje, počítejte s tím, že se mohou dostat k nepovolaným osobám.

Vyučujícím

- **Bud'te otevření novinkám.** Sledujte vývoj v oblasti nástrojů AI. Hledejte cesty, jak je co nejlépe využít ve výuce či v související akademické práci. Tam, kde to je vhodné, tyto nástroje při své pedagogické práci aktivně používejte. Podporujte využívání nástrojů AI studujícími.
- **Bud'te vynalézaví.** Přemýšlejte o tom, jak práci s nástroji AI integrovat do výuky a kombinovat je s dalšími metodami výuky. Bud'te připraveni tyto metody průběžně měnit, přizpůsobovat vývoji a příkladům dobré praxe.
- **Šiřte ideu poctivosti.** Seznamujte studující se základními principy akademické integrity nejen při využívání nástrojů AI. Doporučujte studujícím způsoby, jak využití nástrojů AI v jejich práci deklarovat.
- **Dbejte na zodpovědnost.** Vysvětlujte studujícím, že AI je nástrojem, který bere do svých rukou vždy konkrétní člověk – a ten nese zodpovědnost za to, k jakým cílům jej využije.
- **Bud'te vstřícní, transparentní a nastavte jasná pravidla.** Formulujte otevřeně podmínky, za nichž budete využití nástrojů AI studujícími považovat za vhodné ve studiu, při domácí přípravě anebo během tvorby písemných prací.

Poskytněte studentům příležitosti k rozvoji dovedností při využití nástrojů AI. Ved'te studující k získávání kompetencí, které budou stále důležitější pro jejich budoucí kariéru. Pokud se rozhodnete využití nástrojů AI nedoporučit anebo dokonce zapovědět, studujícím své rozhodnutí objasněte.

- **Bud'te pragmatičtí.** Nástrojů AI využívejte ke zlepšení výuky. Vývoji v oblasti AI přizpůsobujte jak metody výuky, tak i hodnocení studijních výkonů studujících. Tam, kde je to možné a účelné, zvažte nahrazení písemných prací jinými formami výstupů. Při hodnocení studentských písemných prací klad'te větší důraz na sledování procesu jejich vzniku a také na prezentaci písemných výstupů studujícími.
- **Bud'te obezřetní.** Pamatujte, že využíváním nástrojů AI dáváte jejich poskytovatelům řadu informací, které mohou být citlivé povahy. Univerzita nedoporučuje využívat volně přístupných nástrojů pro detekci původu textu, které slibují rozpoznat využití nástrojů AI. Vložením studentské práce ke kontrole v některých externích nástrojích může docházet k porušení osobnostních a autorských práv studujících, nehledě k tomu, že prokazování nepřiznaného využití nástrojů AI je velmi problematické.

Závěrem

Masarykova univerzita se řadí mezi moderní a pokrokové vzdělávací instituce. Aktivně sleduje a zavádí nejnovější trendy v oblasti výuky, včetně nástrojů umělé inteligence. Využití nástrojů AI ve výuce je v souladu se závazkem univerzity neustále se rozvíjet a přizpůsobovat se novým, efektivnějším metodám výuky, nejnovějším trendům a moderním technologiím.

Skupina pro AI ve výuce na Masarykově univerzitě, v gesci Mgr. Michala Bulanta, Ph.D., prorektora pro vzdělávání a kvalitu (duben, 2023)

Kontakt: Mgr. Jakub Havlíček, Ph.D. (havlicek@rect.muni.cz)